

REGINA SMOLNIK

Vorwort / Předmluva 5

CHRISTIANE HEMKER UND RENGERT ELBURG

ArchaeoMontan – Mittelalterlicher Bergbau in Sachsen und Böhmen. Aufgaben und Ziele des grenzübergreifenden Projektes 7

ArchaeoMontan – středověké hornictví v Sasku a Čechách. Úkoly a cíle přeshraničního projektu 14

1. Sektion: Fernerkundung und Erfassung

1. sekce: Dálkový průzkum země

DOMINIC FALKE

Archäologische Fernerkundung von obertägigen Bergbauspuren mithilfe von Airborne Laserscanning 19

Archeologický průzkum povrchových stop hornické činnosti pomocí leteckého laserového skenování 27

PETER HAUPT, THOMAS FAßBINDER UND PATRICK MERTL

LIDAR-Groundcheck – Zur Methodik minimalinvasiver Datierung montanarchäologischer Befunde aus LIDAR-Laserscans 31

LIDAR-Groundcheck – K metodice neinvazivního datování montánnearcheologických nálezů z laserového skenování LIDAR 36

ŁARA CASAGRANDE

Mining landscape in the Province of Trento (north-east Italy): new technologies for research and preservation 39

JOSEF VEČEŘA

Průzkumná pole – klíč k rozluštění středověkých a novověkých děl? 45

Grubenfelder – Ein Schlüssel zur Differenzierung von Alt- und Neubergbau? 52

ROLF KÄPPLER UND ERIC POLLER

Magnetische Messungen im Bereich der hochmittelalterlichen Bergbausiedlung Treppenhauer bei Frankenberg in Sachsen 59

Magnetická měření v oblasti vrcholně středověkého sídliště Treppenhauer nedaleko Frankenbergu v Sasku 64

2. Sektion: Naturwissenschaftliche Beiträge

2. sekce: Příspěvky z oboru přírodních věd

MICHAELA BALÁŠOVÁ, JIŘÍ CRKAL, EVA ČERNÁ,

KRYŠTOF DERNER A PETR LISSEK

Kremsiger, k.ú. Přísečnice, okr. Chomutov – současný stav poznání a povrchový průzkum hornického sídliště 69

Kremsiger, Gemarkung Pressnitz (Přísečnice), Kreis Komotau (Chomutov) – gegenwärtiger Kenntnisstand und die Oberflächenerkundung einer Bergbausiedlung 77

LEONA BOHDÁLKOVÁ A LUCIE ERBANOVÁ

Geochemické archivy a možnosti jejich použití v montánní archeologii 83

Geochemische Archive und die Möglichkeiten ihrer Nutzung in der Montanarchäologie 87

VLADIMÍR ŠREIN, PETR BOHDÁLEK, MARTIN ŠTĀSTNÝ

A LEONA BOHDÁLKOVÁ

Těžba rud v jáchymovském rudním revíru podle geochemického záznamu v aluviálních sedimentech řeky Bystřice – Případová studie 91

Der Abbau von Erzen im Joachimsthaler Erzrevier als geochemische Spur in den alluvialen Sedimenten der Wistritz (Bystřice) – Eine Fallstudie 100

THORSTEN WESTPHAL UND KARL-UWE HEUBNER

Zum Stand der dendrochronologischen Untersuchungen an den Hölzern aus den mittelalterlichen Bergwerken von Dippoldiswalde 109

Ke stavu dendrochronologických výzkumů dřev z Dippoldiswalde 115

PHILIPP SCHMIDT-REIMANN

Restaurierung und Konservierung montanarchäologischer Funde im Rahmen des Ziel 3-Projektes ArchaeoMontan 119

Restaurování a konzervace montánnearcheologických nálezů v rámci projektu ArchaeoMontan 125

FRANZISKA IMMLER UND GEORGE MCGLYNN

Anthropologie mittelalterlicher Bergwerksarbeiter aus Sachsen: Morphologie und Bleibelastung 129

Antropologie středověkých horníků ze Saska: Morfologie a kontaminace plovem 136

3. Sektion: Historische Beiträge

3. sekce: Příspěvky z oboru historie

CHRISTOPH BARTELS

Der Fall Theophilus – Über den Mehrwert interdisziplinärer Arbeit	141
<i>Případ Theophilus aneb přidaná hodnota interdisciplinárního výzkumu</i>	148

LENA ASRIH

Zur Problematik des Bergregalbegriffs und zu den Anfängen des Bergregals in der Markgrafschaft Meißen	153
<i>K problematice pojmu horní regal a k počátkům horního regálu v Markrabství míšeňském</i>	158

WOLFGANG SCHWABFNICKY

Wann begann im oberen Erzgebirge der Silberbergbau?	163
<i>Kdy se v centrálních Krušných horách začalo těžit stříbro?</i>	171

IVONNE BURGHARDT

„Were, daz daz bergwerg zcu Fryberg abeinge“ – Sächsisch-meißnischer Bergbau im späten Mittelalter	177
<i>„Pokud by doly ve Freibergu začaly upadat“ – „Were, daz daz bergwerg zcu Fryberg abeinge“ Sasko-míšeňské hornictví v pozdním středověku</i>	182

4. Sektion: Dokumentation

4. sekce: Dokumentace

ANDREAS KOWANDA

Das Regelwerk der Kartengestaltung in kreativer Applikation für die Präsentation archäologischer Sachverhalte	187
<i>Pravidla úpravy map v kreativní adaptaci pro prezentaci archeologických dat</i>	193

MANDY GÖHLER UND MICHAEL WEHMEYER

Montanarchäologische Kartierungen	197
<i>Montánněarcheologické mapování</i>	204

FANET GÖTTLICH UND THOMAS REUTER

Methoden der grabungsbegleitenden 3D-Dokumentation im Altbergbau	209
<i>Metody 3D dokumentace archeologických výzkumů historických důlních děl</i>	219

5. Sektion: Aktueller Forschungsstand

5. sekce: Aktuální stav bádání

JOCHEN HABERSTROH UND MARTIN STRAßBURGER

Zum Umgang mit Denkmälern des Montanwesens in Bayern – Ein Modellprojekt im Revier Kressenberg, Lkr. Traunstein/Berchtesgadener Land	225
<i>Práce s montánními památkami v Bavorsku – modelový projekt v revíru Kressenberg, okres Traunstein/Berchtesgadener Land ...</i>	231

VOLKMAR SCHOLZ

Versuch einer beschreibenden Rekonstruktion der Berg- bautechniken und Abbautechnologien im hochmittel- alterlichen Bergbau von Dippoldiswalde	237
<i>Pokus o popisnou rekonstrukci hornických technologí a technologí těžby ve vrcholně středověkém dolu v Dippoldiswalde</i>	244

FILIP VFLÍMSKÝ

Počátky města Kutná Hora ve světle archeologického výzkumu areálu Vlašského dvora	249
<i>Die Anfänge der Stadt Kuttenberg im Licht der archäologischen Forschung auf dem Gelände des Welschen Hofes</i>	257

PETR HRUBÝ

Stříbrorudné hornictví ve 13. století: k modelu struktury krajin a infrastruktury	263
<i>Silberbergbau des 13. Jahrhunderts: Zum Modell der Landschafts- und Infrastruktur</i>	274

LAURE DORCHY

The so-called “guild collar of the master of the silversmiths of Ghent” – A unicum dedicated to silver ore mining and processing from Late Middle Ages	279
--	-----

MARIE-CHRISTINE BAILLY-MAÎTRE AND

NICOLAS MINVILLE LAROUSSE Mining history and archaeology in France – Evolution and perspective	289
--	-----

Anhang

Autorenverzeichnis/Seznam autorů	299
Abbildungsnachweis/Seznam vyobrazení	301